

## تحصیلات مادام العمر و نقش آن در رفاه اقتصادی بانوان

تحصیلات مرتبط با شغل و نیازهای موجود آموزشی برای بانوان

### تهیه و تنظیم

دکتر حسین چناری

محقق و مدرس کالج بین المللی ابن سینا گرجستان

### مقدمه

#### یادگیری مادام العمر:

یادگیری رسمی، غیر رسمی و آزاد را در برمیگیرد ادغام یادگیری و زندگی کردن را مورد تأکید قرار میدهد و در همه ابعاد زندگی، خانواده، اجتماع، تحصیل، کار، فراغت و تمامی مراحل زندگی هر فرد مصداق دارد. صرف نظر از سن، پیش زمینه اقتصادی و سطح اجتماعی و مالی، پنج اولویت برای بانوان حائز اهمیت میباشد:

- مدیریت بر تعادل اشتغال و مسئولیتهای خانواده
- تحصیلات قابل دسترسی برای تمامی سنین
- حق مدیریت و رهبری برابر
- برابری حق زن و مرد در دریافت حقوق و مزایا
- همچنین آموزش در حوزه امور مالی و اقتصادی

پروژههای تحقیقاتی اصلی با تأکید بر یادگیری مادام العمر، با تمرکز خاص بر آموزشهای مرتبط با کار و آموزش، برای بانوان ودوشیزگان؛ در این پروژه به پنج حوزه با اولویت بالا پرداخته میشود.

### خط مشی

این خط مشی بطور خاص و ویژه برای آموزشهای فنی و حرفه ای مادام العمر بانوان تحت عنوان "شکل بخشیدن به آینده بانوان" تدوین گردیده است.

در این خصوص اقدام به اتخاذ ۱۲ استراتژی و همراه با چهار هدف عمده برای دست یافتن به "مشارکت برای قابل دسترس نمودن تحصیلات مادام العمر و برای بهبود سطح اشتغال بانوان می باشد.

### اهداف اصلی این استراتژی شامل:

۱. افزایش مشارکت و موفقیت، به خصوص توسط کارگران و شاغلین فعلی
۲. کمک به متقاضیان برای دسترسی آسان به آموزشهای فنی و حرفه ای
۳. بهبود ارزش و وجه آموزشهای فنی و حرفه ای برای دسترسی به زمینه های اشتغال بیشتر
۴. برداشتن گامهای مثبت در راه افزایش مشارکت در راستای بهبود کیفیت
۵. سرمایه گذاری برای ایجاد سازمانهای ارائه دهنده دوره های آموزشی مادام العمر
۶. توانمند سازی سازمانهای آموزشی برای همکاری با صنایع در راستای افزایش نوآوری

### شاخصهای اصلی عملکرد

برای کمک به ارائه و ارزیابی و به رسمیت شناختن نقش بانوان در امور فنی و حرفه ای ملزم به اجرای شاخصهای زیر میباشیم:

۱. سطح مشارکت و موفقیت بانوان در آموزش فنی و حرفه ای و آموزشهای عمومی
۲. تعداد بانوانیکه هر سال از آموزشهای حرفه ای بهره مند میگرددند. تعداد مدارک تحصیلی، دیپلمهای افتخار و شایستگیها (فرآیندهای به رسمیت شناختن آنها)
۳. سطح نتایج بدست آمده از افراد شاغل بعد از بهره برداری از آموزش و سطح رضایتمندی آنها از برنامه آموزشی ارائه شده
۴. تناسب آموزشهای فنی و حرفه ای و دوره های آموزشی برای بانوانی که میخواهند سطح شغلی خود را بهبود ببخشند و درآینده نیز اقدام به ادامه تحصیل نمایند. بعد از تکمیل دوره آموزشی و بهره مندی از منافع حاصله از آن برای آموزشهای بعدی
۵. بررسی سطح رضایتمندی کارفرما با دوره های آموزشی برگزار شده و تطابق آنها برای نیازهای موجود در محل کار

## توسعه مشارکت بانوان بومی (عشایر و روستایی) برای بدست آوردن نتایج مناسب و مثبت از تحصیلات فنی و حرفه ای

هدف از این پروژه تحقیقاتی فراگیر، یادگیری و آموزش مادام العمر "اشتغال بانوان و نقش آموزش و پرورش مادام العمر" میباشد. در این تحقیقات شناسایی حوزه های مهم، با اولویت در نظر گرفتن نیازهای متنوع بانوان درگروههای سنی ۲۵-۴۵ سال در یک شهر در بازار کاررا مورد تحقیق قرار داده اند.

### سوالات این تحقیقات:

این سوالات از افراد پرسیده شده است:

۱. بانوان چگونه درباره آرمانهای کار یا دریافت مزد خود صحبت می کنند ؟

۲. بانوان در راستای نیازهای خودشان برای همکاری در آموزش چه دیدگاهی دارند ؟

۳. بانوان چه تجربه ای از دوره های آموزشی داشته اند ؟

۴. چه سیاستها و برنامه هایی میتواند برای حمایت از بانوان برای رسیدن به مشاغل بهتر و آموزش و پرورش حمایت کند ؟

### دوشیزگان و بانوان جوان

رشد سریع و محبوبیت روز افزون نهادهای سازی و عمومی سازی و در دسترس بودن به آموزشهای فنی و حرفه ای در مدارس بدون کور کردن جنسیت و تقویت الگوهای سنتی برای بانوان، می تواند به افزایش کمی و کیفی مهارتهای بانوان پیاده سازی و دسترسی به VET در مدارس، بدون برنامه ریزی، یک محیط آموزشی است که جنسیت کور ایجاد کرده است و تقویت الگوهای قدیمی که مانع از دست یابی کیفی آموزشها و مانع از انتخاب شغل مناسب و ایجاد امنیت مالی بانوان می گردد. (عدم سنتی بودن آموزشها)

### بانوان روستایی و عشایر

این دسته از بانوان ارزش زیادی برای دوره های آموزشی نزدیک به شیوه زندگی آنها و محیط زندگی شان میباشد. آنها دسترسی کمی به اطلاعات و انواع دوره های آموزشی دارند. و بسیار سخت است که دور از خانواده و مسئولیتهای خانه خود بتوانند در این دوره هاشرکت کنند. اینکه آنها از این دوره ها در محیط خود بهره مند گردیده و این دوره بطور مختص برای آنها برنامه ریزی شده باشد که بتواند نقش

آنها را در توسعه اقتصادی خود و منطقه افزایش دهند بدان جهت که به جهت محدودیتهای جغرافیایی این بانوان از دسترسی به مشاغل به اندازه شهرها بهره مند نیستند. (برگزاری در محیط و هماهنگ با نیازهای آنها) این دسته از بانوان به بازبینی تجارب قبلی و دریافت آموزش برای بهبود سطح دانش و توانمندی خود نیاز دارند. برای این دسته همانند سایر گروه ها زمان بندی و هزینه نقش بسیار مهمی را برای بهره مندی از دوره های آموزشی دارند.

### هدف از ارائه گزارش

ارائه، دسته بندی و مقایسه نتایج گروههای مختلف و تهیه توصیه نامه هایی برای مراکز دولتی و اجرایی در راستای بهبود سیستم آموزش مادام العمر برای بهبود شرایط اقتصادی و اشتغال بانوان

### رویکردها

#### پیام اصلی:

بانوان و دوشیزگان جوان بسیاری در گروههای مختلف از امکان بهره مندی همزمان آموزش و اشتغال محروم می باشند. برنامه ریزی برای یک خط مشی بانو محور و منعطف که بتواند نیازهای بانوان را در گروهها و طبقات اقتصادی و سنی مختلف مرتفع سازد یک مسئله ضروری در هر اجتماع و شهری می باشد.

دسترسی همگانی به اطلاعات مخصوصا برای افراد کم سواد در روستاها و مناطق دور افتاده با مشکلاتی روبرو است. عموم بانوان به مشاغل سنتی و مهارتهای کم و ضعیف محدود گردیده اند و در صورت دسترسی به اطلاعات درست درباره دوره های آموزشی می توانند از پتانسیلهای خود استفاده بیشتری ببرند و با پیشرفت بیشتر، تأثیر بیشتری در محیط زندگی خود داشته باشند.

بانوان فاقد دانش بالاخص فنی و حرفه ای در معرض خطر بیشتری برای بیکاری و عوارض و خطرات آن روبرو هستند.

آموزش و پرورش عمومی نیاز و پیش زمینه دسترسی به سایر آموزشها بالاخص آموزشهای مهارتی میباشد تا بتوانند از مهارتهای خود برای شروع به کار استفاده نمایند.

هزینه آموزش و زمان بندی و مدت دوره آموزشی از اهمیت بسیار بالایی برای مخاطبین خانم برخوردار است.

عدم به رسمیت شناختن و ارزش نهادن به بانوان با مشاغل کوچک و همینطور بانوانی که بعد از دوره بارداری و بازنشستگی می‌خواهند به کار خود ادامه دهند به دلیل عدم توجه به فاکتور بسیاری که در این گزارش به آن اشاره شده است باعث عقیم شدن توانمندی‌های این گروه از خانمها برای توسعه اقتصادی و کاریشان میشود.

حمایت مالی از مادرانی که شاغل هستند و یا برای دوره آموزشی اقدام نموده اند برای استفاده از خدمات مهد کودک ایجاد امکان اشتغال در زمان آموزش میتواند به افزایش کیفیت دوره ها و ایجاد فضای کسب تجارب بیشتر کمک نماید.

ایجاد یک بانک اطلاعاتی برای نگهداری اطلاعات جمع آوری شده و همچنین پورتال اطلاع رسانی آموزش مادام العمر بانوان چگونه درباره آرمانهای کار با دریافت مزد خود صحبت می کنند ؟

### اشتغال

تمامی بانوان مورد مطالعه قرار گرفته در این تحقیقات، آنان که مشغول تحصیل و یا کار می باشند از مشکل کمبود دستمزد برای کاری که انجام میدهند و یا خواهند داد حرف میزنند. آنها برای دستیابی به یک کار با پرداخت عادلانه دچار مشکل می باشند.

### بیکارها و شاغلین

بانوان عموماً از شانس کمتری برای برخورداری از یک شغل مناسب با توانمندیهای خود برخوردار هستند. بالاخص در گروههای محلی و عشایر که امکان جستجوی کار به جهت وجود سنتها و محدودیتهای عرفی کمتر از بخشهای دیگر کشورهای میباشد. به همین جهت اکثر نیروی جوان این قسمت از کشورها روانه شهرها برای دست یافتن به شغل مناسب هستند. همین طور بانوان در آنجا بصورت عرفی و اجتماعی ممکن است از امکان تحصیل و اجاره آن برخوردار نباشند و یا در صورت امکان هم زمان بندی می تواند یک مشکل باشند. اکثر کسانی که مهاجرت می کنند به شهرهای بزرگ خیلی زود دست از تحصیل کشیده اند و این موضوع باعث میشود نه تنها نتوانند شغل مناسبی را یافته بلکه مشکل و دشواری بیشتری را برای خود و اجتماع ایجاد می کنند.

بانوانی که دارای کسب و کار کوچکی میباشند هم بطور اتوماتیک به همین کسب و کار کوچک بسنده میکنند. بیشتر آنها به دلیل مشکلات منطقه ای و احیاناً دخالت خانواده در تصمیم گیریها و کمبود نیروی کاری با مهارت آنها را در این کسب و کار نگه داشته و عموماً در محلهایی که مردان از کار کردن برای

بانوان بعنوان رئیس بیزار هستند این می تواند باعث بهم ریختگی تعادل کار و زندگی شخصی گردد. به جهت اینکه قدرت این کسب و کارها نیز کوچک می باشند ممکن است به سود دهی خود و مناسب هم هیچ وقت نتوانند دست یابند. بانوان یکه میخواهند بعد از بازنشستگی به کار خود برگردند، بدلیل اینکه بازار کار بسیار ضعیفی در انتظار دارند، اینکه آیا زمانی را صرف تحصیل برای یادگیری مهارت جدید نمایند یا نه! سوال بزرگی را برای آنها ایجاد مینماید.

### حرفه و نصیحت‌های برای شغل

اکثر بانوان از کمبود مشاوره برای شغل و حرفه و آموزشهای لازم در سطوح مختلف برخوردار هستند. برخورد جنسیتی گرایانه با آنها نیز یکی دیگر از مشکلات اصلی آنها میباشد .

تعداد کمی از بانوان در جلسات و گروههای حرفه ای و تجاری می توانند شرکت کنند. خیلی از آنها علاقه دارند اما مردها شرایط شرکت در این گروهها و شبکه ها را بیشتر از بانوان دارند. برگزاری این دوره ها همراه با ایجاد فضای شرکت در جلسات کسب و کار بانوان می تواند نقش بسیار مهمی در تبادل تجارب و توانمندی بانوان در فعالیتهای اقتصادی داشته باشد.

### بانوان چه دیدگاهی برای همکاری درآموزش در راستای نیازهای خودشان دارند؟

دوره های آموزشی فنی و حرفه ای

#### محل کار

برگزاری دوره ها در محل کار و اشتغال آنها می تواند تمرینی برای اجرایی شدن مهارتها باشد. بالخص درباره صنایع، برگزاری دوره های آموزشی در محل کار می تواند بعنوان یک مزیت نام برده شود. و برای کارفرمایان هم مشاهده برگزاری دوره ها و استفاده از مهارتها در محیط بسیار به جهت نیاز به ضرورت تکنولوژی به روز مهم است.

### بانوان چه تجربه ای از دوره های آموزشی داشته اند ؟

مکانیزم ارائه دوره های آموزشی در قالب یادگیری مادام العمر که بیشتر بر اساس جنسیت مردانه تدوین شده باشد برای آنها بسیار سخت وقابلیت استفاده را به حداقل میرساند و تدوین دوره های آموزشی که همخوانی با جنسیت مخاطب داشته باشد از موضوعات مهم می باشد. هزینه دوره ها نیز برای ترغیب مخاطبین نقش بسیار مهمی را دارد.

## هزینه

همگی بر اهمیت این دوره ها و تاثیر آنها موافق می باشیم و تنها موضوع مهم هزینه آن میباشد. هزینه کتاب و یا وسایلی که نیاز است برای دوره آموزشی و نگهداری از کودک، سفر و پرداخت هزینه های جانبی می تواند یکی از بازدارنده های اصلی باشد و باید در کنار برنامه ریزی آموزشی به تامین مالی دوره ها و یا کمک هزینه های دوره هم اندشید.

## زمان

بیشتر دوره های که در حال حاضر برگزار می شود اعم از آرایشگری، نگهداری از کودک و کارهای ظریف و بانوانه است که هزینه بالایی ندارند اما نیاز است به جز اینها دوره های صنعتی و تکنولوژی و مهارتی هم اضافه گردد به دوره و فقط آنها را محدود به دوره های ذاتا بانوانه نشود.

## نگهداری از بچه ها و مسئولیتهای خانواده

نگهداری از کودکان هزینه بردار است مخصوصا برای مادرانی که مهاجر و یا پناهنده هستند و امکان کمک گرفتن از اقوام و دوستان را برای نگهداری کودک ( کودکان ) خود ندارند. برای همین برگزاری دوره های ترکیبی با راه دور می تواند به انعطاف این دوره ها کمک زیادی بکند.

## چه سیاستی و برنامه هایی بهترین حمایت را از بانوان شاغل میتواند داشته باشد ؟

ارائه برنامه های آموزشی در حین اشتغال میتواند کاربردی و توانمندیهای بانوان شاغل را افزایش دهد و شرایط برابری را از لحاظ توانمندیها در بین بانوان و مردان ایجاد نماید. این کار می تواند چشم اندازی باشد برای آنها به جهت دستیابی به موقعیتهای شغلی بهتر باشد.

## تغییرات سیستماتیک : ایجاد ارزشهای کاری برای کارفرمایان

در نظر گرفتن نیازهای ویژه بانوان و دوشیزگان در بازار کار

تغییر رویکرد از سیاست خنثی نسبت به بانوان و آموزش آنها در جهت بهبود بازار کار و ایجاد فرصتها برای پر رنگ شدن جایگاه بانوان در فعالیتهای اقتصادی و بازار کار

تغییر سیاستهای آموزشی برای بانوان و دوشیزگان باید از مدارس آغاز گردد تا بتوان نتایج آن را مورد بررسی و تحلیل قرارداد.

تغییر سیاست جنسیتی در آموزشهای فنی و حرفه ای در سطوح مختلف مدیریتی میبایست صورت بگیرد و همچنین باید در مراکز آموزشی به آموزش کارمندان در این خصوص هم پرداخته شود.

تمامی تحقیقات آینده میبایست براساس سیاستهای کلی تدوین شده برای توسعه یادگیری و آموزش مادام العمر باشد.

### حوزه های مورد نیاز برای مطالعات بیشتر:

مطالعات بیشتر در خصوص نیازهای خاص بین قشرهای مختلف سنی و ارتباط آن با فقر بانوان

تحقیقات برای بررسی بیشتر در روند عملکردی مشاورین کار و حرفه، دوره های آموزشی و مراکز آموزشی یادگیری مادام العمر و آنالیز و در آخر ارائه نظرات کارشناسانه برای بهبود نتایج حاصله از عملکرد آنها برای بهبود وضعیت بانوان.

تحقیقات برای دریافت نقش مدرسه در انتخاب شغل و یا حرفه دوشیزگان جوان

به کارگیری روشهای بین المللی در خصوص جلب و افزایش مشارکت بانوان در کارهای غیر سنتی و مدرن همراه با تکنولوژی.

روز و نزدیک سازی فرهنگ جامعه و فرصتهای شغلی.

### استراتژیهای هدفمند

#### مشاوره حرفه ای و نیازهای محل کار

تربیت مشاورین حرفه ای و کارآمد و در دسترس عموم بودن آنها برای تمامی زنها اعم از شاغل و به دنبال کار، این فرصت را ایجاد خواهد کرد که تمامی طبقات صنعتی، خدماتی، آموزشی و دولتی بر اساس یک زنجیره به یکدیگر متصل شوند و ارائه اطلاعات مناسب میتواند به نزدیکسازی توقعات و خواسته ها و استعدادها و توانمندیهای مورد نیاز بانوان و کارفرمایان کمک فراوانی بکند. بخصوص در روستاها و گروههای عشایری این مساله نقش بسیار مهمی دارد.

اهمیت برخورداری از تحصیلات ابتدایی و مدارس برای تمامی گروههای بانوان و دوشیزگان قبل از هر گونه دوره آموزشی و توانمند سازی باید در صدر برنامه های توانمند سازی قرار بگیرد.

## شفافسازی بین کاربردی بودن دوره های آموزشی و نتایج مورد نیاز از این دوره ها

در این خصوص میبایست در نظر داشت که دوره های آموزشی باید این فرصت را به متقاضیان و جویندگان کار بدهد که بعد از اتمام دوره توانایی در شغل مرتبط شروع به کارکنند.

دوره های آموزشی در دانشگاهها و مراکز آموزش عالی میبایست بیشتر به دورههای مربوط کاربردی تبدیل گردند.

در دسترس بودن دورههای به روز و منطبق بر نیازهای صنایع برنامه ریزی دوره های آموزشی جدید با توجه به تغییرات روز افزون در دانش و آگاهی و تکنولوژی در قالب دوره های آموزشی کوتاه مدت.

حمایت مالی از بانوان برای پرداخت هزینه های دوره آموزشی و نگهداری از کودکان نقش بسیار چشمگیری را برای آنها افزایش و جلب مشارکت آنها خواهد داشت.

## بیکاری و کارگران فقیر

تمامی بانوان در ریسک از دست دادن کار خود میباشند بالخص مادران سرپرست خانوار، آوارگان جنگی و بلایای طبیعی میتوانند متحمل ضررات بسیاری به جهت از دست دادن کار خود گردند. حضور سازمانهای حمایتی برای این دسته از بانوان حائز اهمیت فراوان میباشد.

## زبان و سواد تکنولوژی (کامپیوتر)

برگزاری دوره های زبان ( برای گروههای قومی به زبان رسمی کشور )، زبانهای خارجی، دوره های کامپیوتری و تکنولوژیهای اولیه از موارد حائز اهمیت درآموزش بانوان هستند. بالخص بانوان با سنین بالا که از طبقه پایین اقتصادی هستند یکی از گروههای مخاطب برای این دوره ها میباشند.

## ایجاد شرایط شرکت در برنامه های رهبری و شبکه سازی بین بانوان

ایجاد دبیرخانه امور بانوان، برای یادگیری مادام العمر و همچنین کار گروهها و زیر مجموعه های مرتبط، جهت سر و سامان بخشیدن به این مشکل در خلال یادگیری مادام العمر. سیاست گذاری هدفمند در این راستا میتواند به چندین برابر شدن نتایج برای گروه بانوان کارساز باشد.

ایجاد دفتر مشارکت بانوان در سطح محلی برای بهبود شرایط یادگیری مادام العمر همراه با شبکه سازی برای بانوان .

با توجه به بررسی های انجام شده که بطور مختصر از آن در گزارش بالا نامبرده شد، نیاز مبرم یادگیری مادام العمر برای افزایش مهارتهای بانوان در سنین مختلف برای مبارزه با فقر روشن گردید. برنامه‌های تحت امنیت اقتصادی برای بانوان با آموزش مادام العمر، باید از اهداف توسعه هر کشوری قرار گیرد.

---

جهت اطلاع از شرایط درج مقالات خود در سایت رسمی کالج بین المللی ابن سینا  
گرجستان با شماره ۰۹۱۲۱۸۹۸۰۰۴ تماس بگیرید.